

LIKKUTEI TORAH • PARSHAS RE'EH • MAAMAR 4

כי תשמע בקול ה' אלקיך לשמור את כל...

Quand tu écouteras la voix de Havaya, ton D.ieu

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak

LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

likuteitorah.com/fr/likutei-torah/reeh/4/

1 כי תשמע בקול ה' אלקיך לשמור את כל מצותיו אשר אנכי מצוך היום לעות הישר בעיני ה' אלקיך.

«Lorsque tu écouteras la voix de Havaya, ton D.ieu, pour garder tous Ses commandements que je t'ordonne aujourd'hui, et faire ce qui est droit aux yeux de Havaya, ton D.ieu.»

הנה כתיב עין ה' אל יראיו וכתיב עיני ה' אל צדיקים. והענין יובן כי הנה התורה נקראת מפתחות הפנימיות והיראה נקרא מפתחות החיצוניות.

Or, il est écrit : «L'œil de Havaya est tourné vers ceux qui Le craignent», et il est écrit : «Les yeux de Havaya sont tournés vers les justes.» La question s'éclairera [comme suit] : la Torah est appelée «les clés intérieures», et la crainte est appelée «les clés extérieures».

2 ואמרו כל מי שיש בו תורה ואין בו יראת שמים דומה לגזבר שמסרו לידו מפתחות הפנימיות ומפתחות החיצוניות לא מסרו לידו כו'.

Et [les Sages] ont dit : «Celui qui possède la Torah mais n'a pas la crainte du Ciel ressemble à un trésorier à qui l'on a remis les clés intérieures, mais pas les clés extérieures, etc.»

וביאר ענין זה הנה נודע ענין המצות דרמ"ח פיקודין אינון רמ"ח אברין דמלכא. שכמו שהאברים ממשיכים החיות של הנפש.

Pour expliquer cela: on sait, au sujet des mitsvot, que «les 248 commandements sont les 248 membres du Roi». De même que les membres font circuler la force vitale de l'âme,

כך המצות ממשיכים חיי עולם הבא לצדיקים שיושבין ונהנין מזיו השכינה שהנאתם ותענוגם על ה' אור א"ס ב"ה שאין לו סוף כו'

les mitsvot font descendre la vie du Monde futur pour les justes, qui «s'assoient et jouissent du rayonnement de la Chekhina». Car leur jouissance et leur plaisir en D.ieu, la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, qui n'a pas de fin, etc.,

ואין ערוך אליו ית' כלל אין זה אלא זיו והארה בעלמא להיות גילוי השגה כנשמות שהן בחי' נברא ומחודש יש מאין.

à qui, béni soit-Il, rien n'est comparable, n'est qu'un simple rayonnement et une illumination, afin que se révèle une compréhension dans les âmes, qui sont du niveau des créatures, nouvellement amenées à l'existence, quelque chose issu du néant.

והגרם להמשכה זו הם המצות שהם הממשיכות הזיו הזה בגן עדן וזיו זה הוא זיו המצות עצמן וכמארז"ל [וכמאמר רבותינו זכרונם לברכה] **שכר מצוה מצוה** (וכמ"ש הענין בס"ש"ב [בספר של בינונים] פל"ט)

Ce qui provoque cette émanation, ce sont les mitsvot : elles font descendre ce rayonnement dans le Gan Eden, et ce rayonnement est celui des mitsvot elles-mêmes, comme l'ont dit nos Sages, de mémoire bénie : « La récompense d'une mitsva, c'est la mitsva » (comme l'explique Sefer Shel Beinonim [Tanya], chapitre 39).

וע"ז נאמר ויניחהו בגן עדן לעבדה ולשמרה לעבדה במצות עשה כו' שע"י המצות עשה הוא עובד את הג"ע [הגן עדן] שממשיך בו את הזיו.

À ce sujet, il est dit : « Et Il le plaça dans le Gan Eden pour le travailler et le garder » ; « le travailler », par les commandements positifs, etc. Car, par les commandements positifs, on travaille le Gan Eden en y faisant descendre le rayonnement.

והנה לפי שיפה שעה אחת בתשובה ומעשים טובים בעוה"ז מכל חיי עוה"ב [עולם הבא] אי לזאת מכ"ש [מכל שכן] וק"ו [וקל וחומר]

Or, puisque « une heure de techouva et de bonnes actions dans ce monde vaut mieux que toute la vie du Monde futur », il s'ensuit, à plus forte raison et a fortiori,

שצריך להמשיך המשכת הזיו לעבודתו ית' בעוה"ז ומה גם שעוה"ז הוא דומה לפרוודור בפני עוה"ב [עולם הבא] שדומה לטרקלין והתקן עצמך בפרוודור כו'

il faut faire descendre le rayonnement dans son service de D.ieu, béni soit-Il, en ce monde. D'autant plus que « ce monde est comme un vestibule devant le Monde futur », qui est comme une salle de banquet, et que « prépare-toi dans le vestibule », etc.

אלא שבעוה"ז אינו בכח"י נהנה מהשגה ותענוג נפלא כבעולם הבא דשכר מצוה בהאי עלמא ליכא רק בכח"י באמונתו יחיה יחיה ממש כמ"ש כמ"א (ע"פ וידעת היום כו').

Seulement, dans ce monde, on ne se trouve pas au niveau où l'on jouit de la compréhension et d'un plaisir merveilleux, comme dans le Monde futur, car « il n'y a pas de récompense pour une mitsva en ce monde » ; on se trouve uniquement au niveau de « par sa foi, il vivra » — « vivra » au sens littéral — comme cela est expliqué ailleurs (à propos du verset « Et tu sauras aujourd'hui », etc.).

והנה העוה"ב [העולם הבא] שהוא משכן הנשמות בלא גופין מתגלה בחי' הזיו מן המצות בבחי' גילוי. אבל בעוה"ז שהנשמה מתלבשת בגוף צריך לשית עצות כנפשו להיות המשכה זו בגילוי הנפש

Or, dans le Monde futur, qui est la demeure des âmes sans corps, le rayonnement des mitsvot se révèle de manière manifeste. Mais dans ce monde, où l'âme est revêtue d'un corps, il faut «disposer des conseils dans son âme», afin que cet effluence se révèle dans l'âme.

והיינו ע"י שיתבונן איך שהוא ית' ממלא כל עלמין אתה עשית את השמים ושמי השמים כו'

C'est-à-dire en méditant sur la manière dont Lui, béni soit-Il, remplit tous les mondes (memalé kol almin) : «Tu as fait les cieux et les cieux des cieux», etc. ;

יוצר משרתים ואשר משרתיו כולם עומדים ביראה ומשמיעים בקול כו' והאופנים וחיות הקדש ברעש גדול כו'.

«Qui forme les anges serviteurs, et dont tous les serviteurs se tiennent avec crainte et proclament à haute voix», etc. ; «et les Ofanim et les 'Hayout hakodech, dans un grand fracas», etc.

3 ומזה תפול על האדם ג"כ אימה ויראה והיא בחי' מפתחות החיצוניות שיראה זו לקוחה מבחינת חיצוניות היא בחינת זיו והארה בעלמא להיות התהוות העולמות וכל צבא מעלה שבהם וע"י נמשכה בחינת היראה וכמ"ש

De là, la crainte et l'effroi saisissent également l'homme. C'est le niveau des clés extérieures, car cette crainte provient du niveau de la dimension extérieure ('hitsoniyout), qui n'est qu'un éclat et un rayonnement, destiné à faire venir à l'existence les mondes et toutes les armées célestes qu'ils contiennent ; c'est par ce moyen que se prolonge le niveau de la crainte, comme il est écrit :

כי אראה שמיך מעשה אצבעותיך כו' שאו מרום עיניכם וראו מי ברא אלה כו' ברוך שאמר והיה העולם שמה שברוך נלקח ממה שאמר והיה העולם שאין זה

« Quand je contemple Tes cieux, œuvre de Tes doigts », etc. ; « Levez les yeux vers les hauteurs et voyez : qui a créé ceux-ci ? », etc. ; « Béni soit Celui qui a parlé, et le monde est venu à l'existence » : autrement dit, « béni » découle de « qui a parlé, et le monde est venu à l'existence », car cela n'est

אלא זיו כו' ועמש"ל [ועיין מה שכתוב לעיל] ע"פ אחרי ה' אלקיכם תלכו. אבל העיקר הוא מפתחות הפנימיות בחי' מפתח לפתוח בגילוי בחי' פנימיות.

qu'un rayonnement, etc. Voyez aussi ce qui a été écrit plus haut au sujet du verset : « Après Havaya votre D.ieu vous marcherez. » Mais l'essentiel réside dans les clés intérieures : le niveau d'une clé qui ouvre et révèle le niveau de la dimension intérieure (pnimiyout).

דהיינו גילוי אור א"ס ב"ה ממש שאינו בגדר עלמין כלל וכמ"ש אתה הוא ה' לבדך ממש

C'est-à-dire la révélation de la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, elle-même, laquelle n'entre nullement dans la catégorie des mondes, comme il est écrit : « Tu es Havaya, seul » — réellement seul,

כמו קודם שנברא העולם שהיה הוא לבדו ית' ואני ה' לא שניתני וגו' והיינו משום דכולא קמיה כלל וכאין ממש חשיבא.

comme avant que le monde ne soit créé, lorsqu'Il était seul, béni soit-Il ; et « Moi, Havaya, Je n'ai pas changé », etc. Cela tient au fait que « tout, devant Lui, est considéré comme rien », et comme véritable néant.

כי הנה כתיב כי ביה ה' צור עולמים ביו"ד נברא העוה"ב [העולם הבא] ובה' נברא העוה"ז שהן

Car il est écrit : « Car avec Yah, Havaya est le Rocher des mondes » : le monde futur a été créé avec le youd, et ce monde avec le hé. Ce sont

כמו אותיות היו"ד והה"א במחשבתו של אדם שבטילות לגבי כללות מחשבתו ושכלו ומכ"ש [ומכל שכן] לגבי מהותו ועצמותו כן ויותר מכן בטילות כל בחי' העוה"ז והעוה"ב [והעולם הבא] לגבי אור א"ס ב"ה בעצמו ובכבודו ואין עולות בשם עולמות כלל

comme les lettres youd et hé dans la pensée d'un homme, qui sont nulles par rapport à sa pensée et à son intellect pris dans leur ensemble, et à plus forte raison par rapport à son être et à son essence. De même, et plus encore, tous les niveaux de ce monde et du monde futur sont nuls par rapport à la Lumière infinie, béni soit-Il, en Son Être même et dans Sa Gloire ; ils ne sont nullement comptés sous le nom de « mondes »,

שהם כאין ואפס ממש והיה כלא היה רק לשכך את האזן ע"ד משל גשמי איתא בכתבי האריז"ל [האר"י זכרונו לברכה] שהוא כדמיון טפה אחת בים אוקיינוס כו' ולכן גם עתה הוא לבדו יתברך.

car ils sont véritablement comme rien et néant, comme s'ils n'avaient jamais existé. C'est uniquement pour apaiser l'oreille qu'on recourt à une analogie matérielle : les écrits de l'Arizal, de mémoire bénie, disent que cela ressemble à une seule goutte dans l'océan, etc. C'est pourquoi, à présent aussi, Lui seul est, béni soit-Il.

4 ואותו אנו מבקשים שיהיה בגילוי הנפש וכמ"ש ואהבת את הוי' אלהיך. פי' ואהבת מלשון אבה שהוא לשון חפץ ורצון שיהיה רצון הנפש שיהיה הוי' אלהיך בגילוי לנוכח.

Et c'est Lui que nous demandons de voir Se révéler dans l'âme, comme il est écrit : «Tu aimeras Havaya, ton D.ieu.» Le sens de «véahavta» («tu aimeras») vient du mot «avah», qui désigne le désir et la volonté : que la volonté de l'âme soit que Havaya, ton D.ieu, se révèle et soit présent devant [toi].

וכמ"ש בזוהר ע"פ ויקחו לי תרומה כי לי פי' אותי כו' דהיינו שיהיה גילוי אור א"ס ב"ה ממש על נפשו להיות ביטול הנפש אליו ית' בכל לבבך וגו'

Comme il est écrit dans le Zohar à propos du verset «Qu'ils prennent pour Moi une offrande» : «pour Moi» (li) signifie «Moi» (oti), etc. C'est-à-dire qu'il y ait une révélation de la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, elle-même, sur l'âme, afin que l'âme s'annule devant Lui, béni soit-Il, «de tout ton cœur», etc.

(ועמ"ש בביאור ע"פ וארשתישך לי) והיינו ע"י התורה והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוך היום אנכי ממש ולא בחי' שם בלבד שהוא בחי' זיו והארה

(Voyez aussi ce qui est écrit dans l'explication du verset «Je te fiancerai à Moi».) Et cela se réalise par la Torah : «Et ces paroles que Je t'ordonne aujourd'hui seront...» : «Moi» (Anochi), au sens propre, et non le simple niveau d'un nom, qui est celui d'un rayonnement et d'une illumination,

אלא עצמותו ומהותו כביכול מתגלה ע"י התורה כי התורה נקראת קול הקל קול יעקב כמו שהקול הוא ממשיך מהלב אל הדיבור והוא המחבר רוחניות עם גשמיות.

mais Son Essence et Son Être, pour ainsi dire, se révèlent par la Torah. Car la Torah est appelée «voix» : «La voix est la voix de Yaakov.» De même que la voix fait passer ce qui vient du cœur vers la parole et qu'elle relie la spiritualité à la matérialité,

כך התורה היא המשכת גילוי בחי' פנימיות שהוא אור א"ס ב"ה ממש להתלבש בגשמיות התורה ומצותיה הכתובים בה.

de même, la Torah fait descendre la révélation du niveau intérieur, qui est la Lumière infinie, béni soit-Il, elle-même, afin qu'elle s'enveloppe dans la matérialité de la Torah et des mitsvot qui y sont écrites.

5 ולכן נקי קורא בתורה כאדם הקורא את חברו שיבא אצלו כי כל התורה שמותיו של הקב"ה.

C'est pourquoi on parle de « lire (korei) dans la Torah », comme une personne qui appelle (korei) son ami à venir auprès d'elle ; car toute la Torah est constituée des Noms du Saint béni soit-Il.

פי' כמו שע"י שם האדם קורין עצמותו ומהותו. כך ע"י התורה קוראין וממשיכין עצמות אור א"ס ב"ה C'est-à-dire que, de même que le nom d'une personne permet d'appeler son essence et son être, de même, par la Torah, on appelle et l'on fait descendre l'essence de la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il,

כי היא שמו ית' שהיא חכמתו ורצונו ית' שאינו מובן ומושג בשכל אנושי שעל פי

car elle est Son Nom, béni soit-Il, c'est-à-dire Sa sagesse et Sa volonté, bénies soient-elles, que l'intellect humain ne comprend ni ne saisit ; car, selon

שכל אנושי לא היה הדין נותן כך כמ"ש בתורה אלא שכך עלה ברצונו ית' וכך חייבה חכמתו ית' שהוא למעלה משכל והשגת הנבראים.

L'intellect humain, la raison n'aurait pas dicté [qu'il en soit] comme il est écrit dans la Torah ; mais ainsi en a-t-Il décidé dans Sa volonté, bénie soit-Il, et ainsi l'a exigé Sa sagesse, bénie soit-Il, qui dépasse l'intellect et la compréhension des êtres créés.

6 ולכך נקראת בבחי' שמו שבה ועל ידה יקראוהו להמשיך גילוי אור א"ס ב"ה ממש פותח את ידך ומשביע לכל חי רצון שנמשך רצון

C'est pourquoi elle est appelée le niveau de «Son Nom», car par elle et à travers elle, «on L'appelle», afin de faire descendre la révélation de la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, elle-même. «Tu ouvres Ta main et rassasies tout être vivant [de] volonté» : c'est-à-dire que la Volonté

העליון לכל חי ורחמיו על כל מעשיו ארך אפים וגדל חסד להיות קרוב לכל קוראיו ולכל אשר יקראוהו דייקא אותו בעצמו ולא בחי' שם כו':

du Très-Haut est attirée vers tout être vivant ; et « Ses miséricordes sont sur toutes Ses œuvres », Il est « lent à la colère et grand en bonté », afin d'être « proche de tous ceux qui L'invoquent, de tous ceux qui L'appellent » : précisément « Lui », Lui-même, et non le niveau d'un nom, etc.

7 ב וזהו כי תשמע בקול ה' אלהיך דכתיב בקול ולא לקול וכמ"ש ויאמר אם שמוע תשמע לקול ה' אלהיך כו'

2. Et voici [le sens de] « Lorsque tu écouteras la voix (bekol) de Havaya, ton D.ieu » : car il est écrit « bekol » [dans la voix], et non « lekol » [à la voix], comme il est écrit : « Et Il dit : Si tu écoutes attentivement la voix (lekol) de Havaya, ton D.ieu », etc.

קול היינו המשכה מההעלם אל הגילוי ולקול פי' השמיעה וההבנה להמשכה זו והיינו לבחינת ההמשכה עצמה שהיא בחינת חיצוניות.

La « voix » désigne un dévoilement qui se dégage du caché pour apparaître au grand jour ; « lekol » signifie écouter et comprendre [en se tournant] vers ce dévoilement, c'est-à-dire vers le dévoilement lui-même, qui relève de la dimension extérieure ('hitsoniyout).

אבל בקול היינו בפנימית הקול כי תשמע שתהיה השמיעה בבחי' פנימית ההמשכה מה שנמשך מההעלם

Mais « bekol » signifie dans la dimension intérieure (pnimiyout) de la voix : « lorsque tu écouteras » signifie que l'écoute se situe au niveau de la dimension intérieure du dévoilement, de ce qui se dégage du caché,

דהיינו בחינת אור א"ס ב"ה שיומשך גילוי זה על נפשו להיות בבחינת ביטול וזהו שאמרו רז"ל [רבתינו זכרונם לברכה] ברבות ר"פ

c'est-à-dire le niveau de la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il : que ce dévoilement soit attiré sur l'âme, afin qu'elle se trouve dans un état d'annulation de soi (bitoul). C'est ce que nos Sages, de mémoire bénie, ont dit dans [le Midrach] Rabba, au début de la paracha

כי תבא ע"פ אשרי אדם שומע לי אשרי לאדם בשעה ששמועותיו לי כו' (ועיין בזהר בהעלותך)

Ki Tavo, au sujet du verset : « Heureux l'homme qui m'écoute » : heureux l'homme au moment où ses écoutes sont pour Moi, etc. (Voir aussi le Zohar, Beha'aloscha.)

(דף קנ"ב ע"א) נשמתא דאמרן דא תפארת ישראל דאיהי אורייתא ממש ונודע דתפארת נקרא קול הקל קול יעקב כו'.

(folio 152a) : « L'âme dont nous avons parlé : c'est Tiferet Israël, qui est la Torah elle-même. » Or, il est connu que Tiferet est appelée « voix » : « La voix est la voix de Jacob », etc.

וא"כ מה שמלוכש בפנימיות הקול זהו מש"ש [מה שכתוב שם] בזהר ונשמתא לנשמתא דא הוא ע"ק [עתיקא קדישא] כו' ועמ"ש בד"ה שימני כחותם

Si tel est le cas, ce qui est revêtu dans la dimension intérieure de la voix est ce qui est écrit là dans le Zohar : « Et l'âme de l'âme : c'est Atika Kadicha », etc. Voir aussi ce qui est écrit dans le discours intitulé « Place-moi comme un sceau »,

כי יש תורה ויש תורה כו' נקרא קורא בתורה כו' ע"ש והוא ענין מש"כ [מה שכתוב] ולכן נקרא קורא בתורה כו' וזהו כי תשמע בקול כו'.

car il y a Torah et Torah, etc., [et qu'elle] est appelée « lecture dans la Torah », etc. Voir là-bas. C'est là le sens de ce qui a été écrit [plus haut] : « C'est pourquoi elle est appelée "lecture dans la Torah" », etc. Et voici le sens de « Lorsque tu écouteras la voix (bekol) », etc.

אך צריך להיות כסדר המדרגות תחלה מפתחות החיצוניות ואח"כ מפתחות הפנימיות כי הנה יש חצר החיצונה וחצר הפנימית כמ"ש במגלת אסתר ותעמוד בחצר בית המלך הפנימית והמן בא לחצר בית המלך החיצונה.

Mais l'ordre des niveaux doit être respecté : d'abord les clés extérieures, puis les clés intérieures. Car il existe une cour extérieure et une cour intérieure, comme il est écrit dans le rouleau d'Esther : « Elle se tint dans la cour intérieure du palais du roi », et « Haman était entré dans la cour extérieure du palais du roi. »

חצר החיצונה הוא בחי פסוקי דזמרה שהם המדברים בשבח גדולת יוצר הכל והתפשטותו על כל הנבראים ואשר עשה את הנפלאות ואת הגדולות הללו את ה' מן השמים כו'

La cour extérieure correspond au niveau des Pessouké déZimra (versets de louange), qui célèbrent la grandeur du Créateur de toute chose, Son déploiement parmi toutes les créatures, ainsi que les merveilles et les grandes œuvres qu'Il a accomplies : « Louez Havaya depuis les cieux », etc. ;

אתה עשית את השמים כו' וכן ענין השירה שעל קריעת ים סוף התגלות הנס הנפלא בעולם הזה.

« C'est Toi qui as fait les cieux », etc. ; il en va de même du Chant entonné lors de la séparation de la mer des Joncs, qui révèle le miracle prodigieux dans ce monde-ci.

8 וחצר הפנימית הוא קריאת שמע וברכותיה. והמלך יושב על כסא מלכותו בבית המלכות הוא בחי' תפלת שמונה עשרה שהוא בחי' ביטול כו'

Et la cour intérieure est la récitation du Chéma et ses bénédictions. « Le roi était assis sur son trône royal dans la maison royale » : c'est le niveau de la prière de Chemoneh Essré, qui est celui de l'annulation de soi (bitoul), etc.

ומשם ויושט המלך את שרביט הזהב הוא בחינת ומעלת הזהב דהיינו רשפי אש האהבה כו'

Et de là, « le roi tendit le sceptre d'or » : c'est le niveau et la qualité de l'or, à savoir les « flammes ardentes » de l'amour, etc.,

שהושיט והמשיך מבחינת בית לבחינת חצר הפנימית דהיינו שיהא גילוי אהבה זו גם בקי"ש [בקריאת שמע] בקיום ואהבת כו'.

qu'il tendit et qu'il fit passer du niveau de la « maison » à celui de la « cour intérieure » ; c'est-à-dire que cet amour soit également révélé dans le Chéma, par l'accomplissement de « Tu aimeras », etc.

וזהו אשרי תבחר ותקרב ישכון חצריך ב' חצרות חצר החיצונה וחצר הפנימית והדר נשבעה בטוב ביתך בחינת בית בתפלת שמונה עשרה שהוא בחינת ביטול כו'

Et c'est là le sens de : « Heureux celui que Tu choisis et rapproches ; il demeurera dans Tes cours » : deux cours, la cour extérieure et la cour intérieure ; puis : « nous serons rassasiés de la bonté de Ta maison » : le niveau de la « maison », dans la prière de Chemoneh Essré, qui est celui de l'annulation de soi, etc.

(ע' [עיינ] בזוהר חיי שרה דף קכ"ט ע"ב מענין ישכון חצריך ועיינ מ"ש ע"פ וארשתיך לי כו' בהפטרה דפרשת במדבר.

(Voir le Zohar, 'Hayé Sarah, folio 129b, au sujet de « il demeurera dans Tes cours » ; et voir ce qui est écrit sur le verset « Je te fiancerai à Moi », etc., dans la haftara de la paracha Bamidbar.

גם ע"פ ויקהל משה מענין שער החצר הפנימית כו' וע"פ ויושט המלך לאסתר כו' ומענין שמו"ע [שמונה עשרה] שנק' בית ע"פ השמים כסאי כו' איזה בית כו')

Voir également l'explication sur le verset « Moché rassembla », au sujet de la porte de la cour intérieure, etc. ; et sur le verset « Le roi tendit à Esther », etc. ; et au sujet de la Chemoneh Essré, appelée « maison », à propos du verset « Les cieux sont Mon trône », etc. : « quelle maison », etc.)

והנה המשכת ביטול זה להיות תקועה וקבועה בלב ונפש כל היום שלא יפסיקוהו ולא יטרידוהו מחשבות הזמן הטורדות כו'

Or, attirer ce bitoul afin qu'il soit ancré et établi dans le cœur et l'âme toute la journée, sans que les pensées du moment, qui distraient, ne l'interrompent ni ne le perturbent, etc.,

היינו ע"י התורה שנאמר ודברת בם בשבתך בביתך ובלכתך כו' וזהו אשר יקראוהו באמת ואין אמת cela se fait par la Torah, ainsi qu'il est dit : « Tu en parleras lorsque tu seras assis dans ta maison et lorsque tu marcheras », etc. Et c'est là « tous ceux qui L'invoquent en vérité », et « il n'est pas de vérité »

אלא תורה כו' כי שפת אמת דוקא תכון לעד כי האהבה המתגלה בתפלה לפי שהיא בזמן לכך חולפת ועוברת אחר התפלה.

mais la Torah... etc. ; car seule « la lèvre de vérité sera affermie pour toujours ». L'amour qui se révèle dans la prière, puisqu'il appartient au temps, passe donc et disparaît après la prière.

אבל התורה היא למעלה מן הזמן אשר אנכי מצוך אנכי ממש הוא אור א"ס ב"ה הסוכב כל עלמין

Mais la Torah est au-dessus du temps : « que Je te prescris » — « Moi » (Anochi), au sens littéral, c'est la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, qui entoure tous les mondes (sovev kol almin) ;

ולכך נאמר בה היום כי כל מקום שנאמר היום פי' לעולם ולעולמי עולמים שאין לו ביטול והפסק : et c'est pourquoi le mot « aujourd'hui » est employé à son sujet ; car partout où il est dit « aujourd'hui », cela signifie à jamais et pour l'éternité, sans cessation ni interruption.

9 ג אך הנה יסוד התורה הוא מיוסד על מצות עשה ומצות לא תעשה הכתובים בה

3. Cependant, le fondement de la Torah repose sur les commandements positifs et les commandements négatifs qui y sont écrits.

ולכך אין אור א"ס ב"ה שורה ומתגלה על פי התורה להיות קבוע בלב ונפש כ"א בקיום מצות עשה ומצות לא תעשה ובערת הרע כו'

C'est pourquoi la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, ne réside pas et ne se révèle pas par l'étude de la Torah de manière à s'établir dans le cœur et dans l'âme, si ce n'est par l'accomplissement des commandements positifs et des commandements négatifs, ainsi que par «tu élimineras le mal», etc.

כי לא יגורך רע וטהור עינים מראות ברע וכמשל הבית שרוצה להכניס שם את המלך שצריך כיבוד וריחוף שיהיה מנוקה מכל דבר מלוכלך שלא ימצא בו שום ניוול ואשפה כך

Car «le mal ne séjournera pas auprès de Toi», et [Tes] «yeux sont trop purs pour regarder le mal». C'est comme une maison dans laquelle on souhaite faire entrer le roi : il faut la balayer et la laver, afin qu'elle soit débarrassée de toute souillure et qu'on n'y trouve ni laideur ni détritus. De même,

כדי שיהי' [שיהיה] הלב משכן ומכון להשראת גילוי אור א"ס בתוכו ובפנימיותו צריך לטהר את הלב מכל רע הן בסור מרע גמור באיסור כו' והן בכיבוש מדות רעות בנפש

pour que le cœur devienne un sanctuaire et une demeure où puisse résider la révélation de la Lumière infinie, en son sein et dans sa dimension intérieure, il faut purifier le cœur de tout mal : aussi bien en s'écartant du mal manifeste, de ce qui est interdit, etc., qu'en maîtrisant les mauvais traits de caractère de l'âme,

כמו כעס כו' ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם אשר אתם זונים כו' שקראם הכתוב בלשון זונים כמו זונה שאסורה לבעלה אחרי אשר הוטמאה וגו'.

comme la colère, etc. ; et «vous ne vous égarerez pas à la suite de votre cœur et de vos yeux, après lesquels vous vous égarez (zonim)», etc. L'Écriture les désigne par le terme «zonim», comme une femme infidèle (zonah), qui est interdite à son mari «après s'être souillée», etc.

10 ולכן אמרו רז"ל [רבותינו זכרונם לברכה] כל האומר אין לי אלא תורה אפילו תורה אין לו כי התורה בבחינה זו אשר אינה בטהרת הלב נקרא בחינת תרעא לדרתא שהיא למטה ממדרגת היראה כו'.

C'est pourquoi nos Sages, de mémoire bénie, ont dit : « Celui qui dit : "Je n'ai que la Torah" ne possède même pas la Torah. » Car la Torah à ce niveau, lorsqu'elle n'est pas accompagnée de la pureté du cœur, est appelée le niveau de « la porte de la cour », qui est inférieur au niveau de la crainte, etc.

וזהו לשמור את כל מצותיו את פי' כמכו עם (כמו הולך את חכמים יחכם פי' עם חכמים)

Et c'est là le sens de « garder (et) tous Ses commandements » : « et » signifie « avec » (comme dans « Celui qui marche avec (et) les sages deviendra sage », c'est-à-dire avec les sages) ;

דהיינו שעם המצות תהיה בחיי שמירה לבחינת המשכת אשר אנכי מצוך היום הנמשכת ע"י התורה להיות לה שמירה וקיום בלב כל תמוט עולם ועד.

c'est-à-dire qu'avec les mitzvot doit se trouver l'aspect de la préservation de « ce que Je t'ordonne aujourd'hui », qui est attiré par la Torah, afin qu'il soit préservé et demeure dans le cœur, « sans jamais vaciller, à jamais ».

כי הנה במצות יש ב' בחינות כי המות הם רמ"ח אברין הממשיכים החיות של הנפש והב'

Car les mitzvot comportent deux aspects : [premièrement,] les mitzvot sont les 248 membres qui attirent la force vitale de l'âme ; et deuxièmement,

שהם כלים לאור הנאחז ודולק שם שמבלעדי השמן והפתילה אין האור מאיר כלל וכן מבלעדי המנורה ישפך השמן ולא יומשך אחר הפתילה ויסתלק האור.

elles sont des réceptacles pour la lumière qui s'y attache et y brûle. Car sans l'huile et la mèche, la lumière ne brille pas du tout ; de même, sans la lampe, l'huile se répandrait et ne serait pas attirée vers la mèche, et la lumière s'éteindrait.

כך המצוה היא בחיי נר לאור התורה שאור א"ס ב"ה הנמשך ומתגלה בתורה אין לו קיום אמיתי כ"א ע"י המצות שהן בחיי שמירה וקיום

Ainsi, la mitsva est le niveau de la lampe pour la lumière de la Torah : la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, qui est attirée et révélée dans la Torah, n'a de véritable permanence que grâce aux mitzvot, qui sont le niveau de la préservation et de la permanence

לאור התורה שיהא נשמר ומתקיים על ידן בקיום המצות במעשה בפועל ממש וע"ז נאמר והיה מעשה הצדקה שלום מעשה דוקא שצדקה היא כללות המצות.

de la lumière de la Torah, afin qu'elle soit préservée et demeure grâce à elles, par l'accomplissement concret des mitzvot. C'est à ce propos qu'il est dit : « L'acte de la charité sera la paix » : l'acte, précisément, car la charité est l'expression générale et collective (klalus) des mitzvot.

11 ולכן נקרא בשם מצוה סתם וכמ"ש בנחמיה והעמדנו עלינו מצות לתת שלישית השקל וגוי כי

C'est pourquoi on l'appelle simplement « mitsva », comme il est écrit dans Nehemia : « Nous nous sommes imposé des commandements, afin de donner un tiers de sicle », etc. Car

כמו שהצדקה היא השפעת והמשכת החיות להחיות רוח שפלים כך הוא קיום כל המצות כולם נקראים על שם צדקה וכתוב בצדקה תכונני.

de même que la tsédaka consiste à donner et à faire descendre la force vitale afin de «ranimer l'esprit des humbles», de même en est-il de l'accomplissement de toutes les mitsvot : toutes sont désignées sous le nom de tsédaka. Et il est écrit : «Par la tsédaka, tu seras affermie (tikonani).»

פי' תכונני שע"י הצדקה תעשה מכון ומשכן להשראת אור א"ס ב"ה שאין לו קיום ומצב לעמוד על כנו אלא ע"י הצדקה שהוא בחי' כללות המצות שהן הן השומרים ומקיימים את האור.

Le sens de «tikonani» est que, par la tsédaka, vous deviendrez un lieu établi (makhon) et une demeure où résidera la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il. Celle-ci ne peut avoir ni permanence ni assise pour se tenir fermement à sa place que par la tsédaka, qui constitue leur expression générale et collective : celle de toutes les mitsvot, car ce sont elles qui gardent la lumière et la font perdurer.

12 ולכן אמרו רז"ל [רבתינו זכרונם לברכה] כל האומר אין לי אלא תורה כו' שהפירוש הפשוט הוא שצריך שיעסוק בתורה ובגמילות חסדים ולא בתורה לבדה.

C'est pourquoi nos Sages, de mémoire bénie, ont dit : «Quiconque dit : "Je n'ai que la Torah" », etc. Le sens simple est qu'il faut s'adonner à la Torah et aux actes de bonté, et non à la Torah seule.

והענין כי התורה לבדה הוא אור בלא כלי ואין לה קיום כ"א ע"י גמילות חסדים כללות המצות.

Le propos est que la Torah seule est une lumière sans réceptacle, et qu'elle ne peut subsister qu'au moyen des actes de bonté, expression générale et collective des mitsvot.

(ועיין מ"ש ע"פ אם בחקתי תלכו ואת מצותי תשמרו ג"כ שהשמירה היא ע"י המצות והיינו שע"י הכלים נשמר ומתקיים האור כו'.

(Voyez aussi ce qui est écrit sur le verset : «Si vous marchez selon Mes statuts et gardez Mes commandements», où il est également expliqué que la préservation s'accomplit par les mitsvot ; c'est-à-dire que, grâce aux réceptacles, la lumière est préservée et subsiste, etc.

אמנם לעיל ע"פ אחרי הוי' אלקיכם תלכו נתבאר שע"י התורה הוא השמירה לנר מצוה ולפ"ז [ולפי זה] היה אפשר לפרש כאן הפסוק כפשוטו

Cependant, plus haut, à propos du verset «C'est après Havaya, votre D.ieu, que vous marcherez», il a été expliqué que c'est la Torah qui préserve la «lampe de la mitsva». Selon cela, on aurait pu interpréter ici le verset dans son sens simple :

כי תשמע בקול שהוא בחי' תורה שעיי' יומשך לשמור את כל מצותיו שהתורה היא השמירה לנר מצוה כו' וע' פנים לתורה וגם כי פי' השמירה הנזכר כאן ר"ל [רוצה לומר] שלא יסתלק האור לשרשו

«Lorsque tu écouteras la voix», qui est le niveau de la Torah, alors, par ce moyen, il sera attiré de quoi «garder tous Ses commandements», car la Torah préserve la lampe de la mitsva, etc. Or, la Torah a soixante-dix facettes. En outre, la «préservation» mentionnée ici signifie que la lumière ne se retire pas vers sa source,

וזה הוא עיי' הכלים דוקא וכמשנ"ת [וכמו שנתבאר] בביאור ע"פ וקבל היהודים בפי' ענין נעשה ונשמע כו' ע"ש וע"פ והארץ הדום רגלי כו' ולעיל ר"ל [רוצה לומר] השמירה מבחי' עבירה מכבה מצוה דהיינו מיניקת החיצונים מהא"פ [מהאור פנימי] והכלי.

et cela s'accomplit précisément par les réceptacles, comme cela a été expliqué dans le commentaire sur le verset «Et les Juifs acceptèrent», à propos de la signification de «Nous ferons et nous entendrons», etc. Voyez là-bas, ainsi que le commentaire sur le verset «Et la terre est Mon marche-pied», etc. Plus haut, en revanche, il s'agissait de préserver de l'aspect où «une faute éteint une mitsva», c'est-à-dire de l'absorption de nourriture par les forces extérieures, au détriment de la lumière intérieure (ou pnimi) et du réceptacle.

ושמירה זו הוא דייקא עיי' אורות מקיפים כו' ועיי' מ"ש בפי' ואתחנן ע"פ וזאת המצוה כו' לשמור את כל חקותיו כו' ושמרת כו' ב' שמירות. ועיי' מ"ש ע"פ תשמרו להקריב כו' שמור זו משנה כו').

Or, cette préservation s'accomplit précisément par les lumières enveloppantes, etc. Voyez aussi ce qui est écrit dans la paracha Vaet'hanan, sur le verset «Et voici le commandement», etc., «pour garder tous Ses statuts», etc., «et tu garderas», etc. : il s'agit de deux préservations. Voyez également ce qui est écrit sur le verset «Vous garderez, pour offrir», etc. : «“Garder” désigne la Michna», etc.)

ובזה יובן מ"ש כי אם בזאת יתהלל המתהלל השכל וידוע אותי כי אני ה' עושה חסד משפט וצדקה בארץ.

On comprendra ainsi ce qui est écrit : «Que celui qui se glorifie se glorifie de ceci : de comprendre et de Me connaître, que Je suis Havaya, qui exerce la bonté, la justice et la charité sur la terre.»

ולכאורה אינו מובן כי השכל וידוע אותי היינו להיות דעת אלהים אצלו ומאי מסיים כי אני ה' עושה חסד כו'.

À première vue, cela n'est pas compris : « me comprend et me connaît » signifie avoir la connaissance de D.ieu ; pourquoi le verset conclut-il donc : « que Je suis Havaya, qui exerce la bonté », etc. ?

אך עם הנ"ל יובן כי השכל וידוע אותי. פ"י אותי ממש הוא אור א"ס ב"ה ממש עצמותו ומהותו כביכול המתגלה בתורה ועיין ברבות נשא ר"פ עשירי.

Mais, à la lumière de ce qui a été dit plus haut, on comprendra : « me comprend et me connaît » signifie « Moi » au sens littéral, c'est-à-dire la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, Lui-même, Son essence et Son être, pour ainsi dire, qui se révèle dans la Torah. Voir aussi [Midrach] Rabba, Nasso, au début du [chapitre] dix.

אך אין זה קיום אמיתי כ"א ע"י עשיית חסד משפט וצדקה שהם בחי' כלים והטעם שהם דייקא בחי' כלים מפרש הכתוב

Mais cela ne peut se maintenir véritablement que par l'accomplissement de la bonté, de la justice et de la charité, qui sont le niveau des réceptacles. Et la raison pour laquelle ce sont précisément elles qui constituent le niveau des réceptacles, le verset l'explique :

כי באלה חפצתי כלומר שכך עלה ברצונו ית' להיות המצות דוקא בחי' כלים לגילוי אור א"ס ב"ה אשר אנכי מצוך היום שבבחי' היום לעשותם הוא גילוי אנכי ממש דהיינו מהותו ועצמותו כביכול

« Car c'est en ces choses que Je prends plaisir » : autrement dit, telle est la volonté qui s'est élevée devant Lui, béni soit-Il : que les mitsvot, précisément, soient le niveau de réceptacles de la révélation de la Lumière infinie, béni soit-Il. « Que Je vous ordonne aujourd'hui » : au niveau de « aujourd'hui, pour les accomplir », se révèle le « Je » (Ano'hi) même, c'est-à-dire Son être et Son essence, pour ainsi dire

(ועיין ברבות סוף קהלת בפ' ויותר שהיה קהלת חכם ובפ' נח ס"פ ל"ה משפטים פ"ל זח"ב [זהר חלק ב'] קכ"ב סע"א [סוף עמוד א] קנ"ח ב' ח"ג [חלק ג'] ק"י ע"א רנ"ו ע"ב) משא"כ עולם הבא הוא גילוי זיו והארה בעלמא.

(voir aussi [Midrach] Rabba, à la fin de Kohelet, sur « Et de plus, parce que Kohelet était sage », ainsi que dans la paracha Noa'h, à la fin du chapitre 35 ; Michpatim, chapitre 30 ; Zohar, partie II, fin de 122a et 158b ; partie III, 110a et 256b), tandis que le Monde futur n'est que la révélation d'un rayonnement et d'un éclat.

ובזה יובן מ"ש מי יעלה בהר ה' ומי יקום במקום קדשו נקי כפים כו' שלא כל האדם זוכה לעוה"ב [עולם הבא]

On comprendra ainsi ce qui est écrit : « Qui montera sur la montagne de Havaya, et qui se tiendra en Son lieu saint ? Celui qui a les mains pures », etc. : tout homme ne mérite pas le Monde futur

כי אם ע"י יסורים של גיהנם ונהר דינור כו' וכמארז"ל [וכמאמר רבותינו זכרונם לברכה] שלש מתנות טובות נתן הקב"ה לישראל וכולם לא נתנו אלא ע"י יסורים. עולם הבא תורה וארץ ישראל.

si ce n'est au prix des souffrances du Guéhinom et du fleuve de feu (Nehar Dinour), etc. Ainsi que l'ont dit nos Sages, de mémoire bénie : « Le Saint béni soit-Il a donné à Israël trois bons présents, et tous ne furent donnés qu'au prix de souffrances : le Monde futur, la Torah et la Terre d'Israël. »

13 ויסורי עוה"ב [עולם הבא] הם כפלי כפלים מיסורי עוה"ז עד שאין ערך כו' ולכאורה אינו מובן שהרי אמרו

Et les souffrances du Monde à venir sont maintes fois supérieures à celles de ce monde, au point qu'il n'y a aucune comparaison, etc. À première vue, cela ne se comprend pas, car [les Sages] ont dit :

יפה שעה אחת בתשובה ומע"ט [ומעשים טובים] בעוה"ז מכל חיי עוה"ב [עולם הבא] ולמה בעוה"ז יכול להיות בתשובה ומעשים טובים ואין צורך יסורים כ"כ [כל כך] לחיי עוה"ב [עולם הבא].

« Une heure de techouva et de bonnes actions dans ce monde vaut mieux que toute la vie du Monde à venir. » Pourquoi, alors, peut-on accomplir dans ce monde la techouva et de bonnes actions sans avoir besoin de souffrances, [alors qu'il faut] tant [de souffrances] pour la vie du Monde à venir ?

אך הענין הוא לפי שעוה"ב [שעולם הבא] הוא גילוי הזיו שהגילוי הזה הוא דרך ירידת והשתלשלות המדרגות

Mais voici l'explication : le Monde à venir est la révélation du rayonnement, et cette révélation s'opère par la descente et l'enchaînement descendant des niveaux (hichtalchelout),

שהן רבות ושונות וכדי להיות גילוי זה לכל אחד ואחד כאוי לו לפי מעשיו ומדרגתו מוכרח הוא לסבול יסורים כ"כ [כל כך] לפי ערך כו'

qui sont nombreux et variés ; et pour que cette révélation se produise pour chacun, comme il convient à ses actes et à son niveau, il lui faut nécessairement endurer tant de souffrances, à la mesure de sa condition, etc.

אבל בעוה"ז שהוא גילוי אנכי ממש הנה עליו ית' נאמר גם חשך לא יחשיך כו' וקרוב ה' לכל קוראיו
לכל אשר יקראוהו באמת

Mais dans ce monde, où se révèle le « Moi » même (Anochi), voici qu'il est dit de Lui, béni soit-Il : « Même les ténèbres ne sont pas obscures », etc., et : « Havaya est proche de tous ceux qui L'invoquent, de tous ceux qui L'invoquent avec vérité. »

כי הוא השווה ומשווה קטן וגדול והמלאכים שואלים איה מקום כבודו היינו אור א"ס ב"ה ממש שאינו
מושג כו'

Car Il est Celui qui est égal et rend égaux le petit et le grand. Les anges demandent : « Où est le lieu de Sa gloire ? » C'est-à-dire la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, elle-même, qui ne peut être appréhendée, etc.

(משא"כ בבחי' הזיו הרי והאופנים ברעש גדול כו' יהללו את שם ה') ואומרים מלא כל הארץ. הלז
הגשמי. כבודו:

(À la différence du niveau du rayonnement, où, voici, « les Ofanim, dans un grand tumulte », etc. ; « qu'ils louent le Nom de Havaya ».) Et ils disent : « Toute la terre » — cette terre physique — « est pleine de Sa gloire. »

14 ד אך הנה תכלית המכוון בכי תשמע בקול ה' אלהיך הוא המשכת בחינת אור א"ס

4. Cependant, l'intention ultime de « Lorsque tu écouteras la voix de Havaya, ton D.ieu », qui consiste à faire descendre le niveau de la Lumière infinie (Or Ein Sof),

ב"ה בגילוי על נפשו ובשמירת כל מצותיו להיות כלי ואור לגילוי זה הוא כדי להיות בחי' ביטול כו'
וזהו לעשות הישר בעיני ה' כו'.

béni soit-Il, en révélation sur l'âme, et de garder tous Ses commandements, afin d'être un réceptacle et une lumière pour cette révélation, est que se réalise le niveau de l'annulation de soi (bitoul), etc. Et c'est là « faire ce qui est droit aux yeux de Havaya », etc.

15 וביאור ענין זה הנה כתיב אל דעות ה' ב' דעות יחודא עילאה ויחודא תתאה יחודא עילאה מלמעלה למטה דכולא קמיה כלי [כלשון] כו'.

L'explication de cette question est la suivante : il est écrit : « Un D.ieu de connaissances (de'ot) est Havaya » : deux connaissances, l'unité supérieure (yi'houda ila'a) et l'unité inférieure (yi'houda ta-ta'a). L'unité supérieure va du haut vers le bas : « tout est comme rien devant Lui », etc.

ויחודא תתאה ממטה למעלה בחי' יש מאין כו' כמ"ש במ"א ושתייהם הם כחות אלהות יחודא תתאה בשם אלקים המצמצם ומפריד להיות עלמא דפרודא בחי' יש כו' שיהיה ביטול היש דוקא ויחודא עילאה בשם הוי' כו'.

L'unité inférieure va du bas vers le haut : le niveau de quelque chose issu du néant, etc., comme il est expliqué ailleurs. Toutes deux sont des forces divines : l'unité inférieure relève du Nom Elokim, qui contracte et sépare, afin qu'existe un monde de séparation, le niveau du «quelque chose» (yech), etc., et qu'il y ait précisément l'annulation du «quelque chose» ; l'unité supérieure relève du Nom Havaya, etc.

16 וזהו משמים הביט ה' השקיפה ממעון קדשך מן השמים ה' משמים השקיף כו'. פ"י שנתלבש במדה זו להשגיח משמים מלמעלה למטה

Et c'est là le sens de « Du ciel, Havaya regarda », « Regarde depuis Ta demeure sainte, depuis les cieux », « Havaya regarda depuis les cieux », etc. C'est-à-dire qu'Il se revêtit de cet attribut afin de veiller depuis les cieux, d'en haut vers le bas,

דהיינו בחינת יחודא עילאה שלפעמים מתלבש במדה זו ולפעמים מתלבש ומשגיח במדה שממטה למעלה בחי' יחודא תתאה.

c'est-à-dire le niveau de l'unité supérieure (yi'houda ila'a). Car parfois Il se revêt de cet attribut, et parfois Il se revêt de l'attribut qui va du bas vers le haut et veille au moyen de celui-ci : le niveau de l'unité inférieure (yi'houda tata'a).

17 וזהו עין ה' אל יראיו שליראיו שהן בבחי' מפתחות החיצוניות הוא משגיח בבחי' עין אחת או יחודא עילאה או יחודא תתאה משא"כ אל הצדיקים שהן בבחינת התקשרות עמוד אחד וצדיק שמו

Et c'est là le sens de « L'œil de Havaya est tourné vers ceux qui Le craignent » : envers ceux qui Le craignent, lesquels sont au niveau des clés extérieures, Il veille sur eux selon le niveau d'un seul œil, soit l'unité supérieure (yi'houda ila'a), soit l'unité inférieure (yi'houda tata'a). En revanche, envers les justes, qui sont au niveau d'un lien (hiskachrout), «une seule colonne, et Tsadik est son nom»,

כי כל בשמים ובארץ ותרגום אונקלוס דאחיד בשמיא וכו' הוא בבחי' עיני ה' שאלו השני בחי' עינים הן שוין ממטה למעלה כמו מלמעלה למטה

«car tout est dans les cieux et sur la terre», qu'Onkelos traduit par «qui se tient attaché dans les cieux», etc. : cela relève du niveau des «yeux de Havaya». Car ces deux niveaux d'yeux sont égaux, du bas vers le haut comme du haut vers le bas.

(ועד"ז הוא מאמר המדרש סוף שיר השירים רבה בשעה שישאל עושין רצונו של מקום הקב"ה מביט אליהם בשתי עיניו הה"ד [הדא הוא דכתיב] עיני ה' אל צדיקים ובשעה שאין עושין רצונו של הקב"ה הוא מביט עליהם בעינו אחת הה"ד [הדא הוא דכתיב] עין ה' אל יראיו)

(Dans le même ordre d'idées, le Midrach, à la fin de Shir HaShirim Rabbah, enseigne : Lorsque Israël accomplit la volonté de Celui qui est partout, le Saint béni soit-Il les regarde de Ses deux yeux, ainsi qu'il est dit : « Les yeux de Havaya sont tournés vers les justes » ; et lorsqu'ils n'accomplissent pas la volonté du Saint béni soit-Il, Il les regarde d'un seul œil, ainsi qu'il est dit : « L'œil de Havaya est tourné vers ceux qui Le craignent ».)

וכמ"ש ישר יחזו פנימו ישר ממש שגם ממטה למעלה מתגלה בחי' ביטול דכולא קמיה כלא חשיב וכמ"ש

Et comme il est écrit : « Les droits contempleront Son visage » : véritablement yashar [de niveau], de sorte que, du bas vers le haut également, se révèle le niveau de l'annulation de soi (bitoul) exprimée par « tout est considéré comme rien devant Lui » ; et comme il est écrit,

כי עין בעין יראו וכי' דהיינו עין שמלמעלה למטה בעין שמלמטה למעלה וכמ"ש בזהר הקדוש למהוי אחד באחד שבכחי' יחודא תתאה שורה ומתגלה יחודא עילאה.

« Car œil dans œil ils verront », etc. : c'est-à-dire que l'œil qui regarde du haut vers le bas se trouve dans l'œil qui regarde du bas vers le haut. Et comme il est écrit dans le saint Zohar : « pour être un dans un » ; ainsi, au niveau de l'unité inférieure, l'unité supérieure réside et se révèle.

כי בלא גילוי בחינת יחודא תתאה תחלה אינו שורה ומתגלה יחודא עילאה כמאמר קוב"ה [קודשא בריך הוא] אחד לעילא לא יתיב כו'.

Car sans que le niveau de l'unité inférieure se révèle d'abord, l'unité supérieure ne réside pas et ne se révèle pas, selon l'enseignement : « Le Saint béni soit-Il, Un en haut, ne siège pas », etc.

18 וע"ז אומרים מודים אנחנו לך כו' כאדם שמודה לחבירו שאמת הוא כמו שהוא אומר כך מודים אנחנו לך שאמת הוא דכולא קמיה כלא כו'.

Et c'est à ce sujet que nous disons : « Nous Te remercions » (modim), etc. : comme une personne qui reconnaît envers son prochain qu'il en est véritablement comme il le dit, ainsi « nous remercions envers Toi » qu'il est vrai que « tout devant Lui est comme rien », etc.

ולא כאשר נראה לעיני בשר יש מאין כו' ומאן דלא כרע במודים כו' שצריך להיות בבחי' הודיה עכ"פ
[על כל פנים].

et non pas comme cela paraît aux yeux de la chair, une existence à partir du néant, etc. Et « celui qui ne s'incline pas à Modim », etc. : car il faut, à tout le moins, être au niveau de la reconnaissance.

אך להיות גילוי ממש בבחי' ביטול זה למטה כמו למעלה הוא ע"י התורה כי תשמע בקול ה' אלהיך
בפנימיות הקול שפנימיות זו

Mais pour que cette annulation de soi (bitoul) soit véritablement révélée ici-bas comme en haut, cela se fait par la Torah : « Lorsque tu écouteras la voix (bekol) de Havaya, ton D.ieu », dans la dimension intérieure (pnimiyout) de la voix. Cette dimension intérieure

היינו אור א"ס ב"ה ממש שלמעלה מעלה מסדר ההשתלשלות ושם מעלה ומטה שוים לכך נמשך משם
להיות גילוי ביטול זה למטה כמו למעלה.

est la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, elle-même, qui est très au-dessus de l'ordre de l'enchaînement descendant des mondes (hichtalchelout), et là, le haut et le bas sont égaux. C'est pourquoi, de là, cela se prolonge afin que cette annulation de soi soit révélée ici-bas comme en haut.

וזהו לעשות הישר בעיני ה' אלהיך פ"י הישר כמו ישר יחזו פנימו דהיינו לעשות ב' בחי' עינים בבחי' ישר בהשואה א' למהוי אחד באחד ועין בעין יראו וגו' :

Et c'est là le sens de « faire ce qui est droit aux yeux de Havaya, ton D.ieu » : « ce qui est droit » (hayashar), comme dans « Les hommes droits contempleront Son visage » ; c'est-à-dire établir les deux niveaux des yeux dans la qualité de yashar, dans une égalité unique, « pour être un dans l'Un », et « œil dans œil, ils verront », etc.

LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

À propos de cette édition

Cette édition contient le texte hébreu et la traduction française.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Notre traduction française, faite à partir de notre traduction anglaise de l'hébreu, sans les notes de Kehot : CC BY 4.0.

Cette édition dans son ensemble : CC BY-NC 4.0. Elle peut être copiée, imprimée et partagée librement, en citant Kehot Publication Society et likuteitorah.com ; elle ne peut pas être vendue. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

La traduction française a été faite à partir de l'édition anglaise de likuteitorah.com avec l'aide de l'IA (openai/gpt-6-luna-pro:batch), l'hébreu en regard pour vérification ; elle n'a pas encore été relue par un éditeur humain. Vérifiez sur l'hébreu tout ce qui est important.

Le Rabbi a demandé que les maamarim de la paracha de la semaine, la « Paracha 'hassidique », soient étudiés pendant cette semaine, répartis sur ses sept jours (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Pourquoi l'étudier, et les bénédictions du Rabbi : likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

Un projet gratuit et non commercial ; rien n'est vendu ici. Sans lien avec Kehot, Sefaria ou la Bibliothèque de Loubavitch. © likuteitorah.com

Depuis likuteitorah.com/fr/likutei-torah/reeh/4/

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak